

Sygn. akt VIII *Pa 39/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka (spr.)
Sędziowie:	SSO Grzegorz Tyrka SSR del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2019r. w Gliwicach

sprawy z powództwa E. N.

przeciwko Spółce (...) Spółce Akcyjnej w B.

o świadczenie rekompensacyjne

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 16 listopada 2018 r. **sygn. akt** IV P 533/18

oddala apelację.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater (-) SSO Teresa Kalinka (spr.) (-) SSO Grzegorz Tyrka

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt VIII Pa 39/19

UZASADNIENIE

Powódka E. N. domagała się zasądzenia od pozwanej Spółki (...) Spółki Akcyjnej w B. na swoją rzecz kwoty 10.000 zł tytułem rekompensaty za utratę prawa do bezpłatnego węgla.

W uzasadnieniu wskazała, że nie zgadza się z decyzją pozwanej o odmowie przyznania jej prawa do świadczenia rekompensacyjnego. Podała, iż jest wdową po T. N., który zmarł 30 września 1988r., a miesiąc później przyznano jej w związku z tym rentę rodzinną. Powódka dodatkowo w piśmie z 4 czerwca 2018r. oświadczyła, że mąż przeszedł przed śmiercią na emeryturę i pobierał ją. Mąż zmarł z przyczyn naturalnych w wieku 77 lat.

Pozwana Spółka (...) S.A. w B. wniosła o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu podała, że powódka nie wykazała, aby jej mąż był pracownikiem przedsiębiorstwa górniczego w rozumieniu ustawy i czy był uprawniony do bezpłatnego węgla. Brak wniosków o bezpłatny węgiel powoduje, że nie można powódki uznać za osobę uprawnioną do rekompensaty. Ciężar dowodowy w sprawie spoczywał wyłącznie na powódce. Powódka nie wykazała, aby mąż powódki był uprawniony do emerytury, a także czy faktycznie pobierał to świadczenie.

Wyrokiem z 16 listopada 2018r. Sąd Rejonowy w pkt 1 zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 10.000 zł, w pkt 2 orzekł o kosztach sądowych.

Sąd Rejonowy ustalił, że Mąż powódki – T. N. pracował w KWK (...) w R. od 29 marca 1945r. do 31 marca 1969r. Stosunek pracy uległ rozwiązaniu na skutek przejścia na emeryturę. Śmierć T. N. miała miejsce w dniu 30 września 1988r. już na emeryturze. Powódka pobiera po zmarłym mężu rentę rodzinną. Do końca roku 2014 w KWK (...) w R. obowiązywały przepisy na podstawie których emerytom i rencistom, bądź wdowom po nich przysługiwał deputat węglowy.

Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powódki zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 roku, poz. 1971) – zwanej dalej ustawą – osobą uprawnioną do otrzymania świadczenia rekompensacyjnego jest emeryt i rencista mający ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zwanej dalej „rentą”, i pobierający to świadczenie, uprawniony w trakcie pobierania świadczenia z tytułu emerytury lub renty do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń. Natomiast art. 2 pkt 1 lit. b) ustawy stanowi, że osobą uprawnioną do otrzymania świadczenia rekompensacyjnego są wdowy, wdowcy i sieroty mające ustalone prawo do renty rodzinnej po osobie, o której mowa w lit a).

Sąd Rejonowy uznał, że powódka spełnia przesłanki zawarte w art. 2 pkt 1 lit. b) ustawy, bowiem jest wdową po emerycie uprawnionym do deputatu węglowego. Powódka bowiem wykazała poprzez przedstawienie świadectwa pracy, że śmierć jej męża T. N. nastąpiła w okresie, kiedy był on już na emeryturze górniczej. Stosunek pracy ustał więc na skutek przejścia na emeryturę, a nie w wyniku śmierci w trakcie trwania stosunku pracy. Dodatkowo powódka ma ustalone prawo do renty rodzinnej po mężu, którą obecnie pobiera. Sąd Rejonowy miał też na uwadze, że w decyzji odmownej pozwana wskazała jako jedyną przyczynę odmowy wypłaty rekompensaty, fakt śmierci męża powódki w trakcie trwania stosunku pracy. Stąd też Sąd I instancji uznał, iż ciężar dowodu spoczął na stronie pozwanej w zakresie takiej okoliczności, jak pobieranie deputatu węglowego, czy też zaprzeczenia twierdzeniu powódki, że jej mąż przeszedł na emeryturę i pobiera świadczenie emerytalne. Treść zaskarżonej decyzji zdeterminowała zakres sporu, a ten w zasadzie sprowadzał się do ustalenia, czy śmierć męża powódki miała miejsce w trakcie trwania stosunku pracy. O kosztach sądowych orzeczono na mocy art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Pozwana wniosła apelację, domagając się zmiany zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa oraz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych za obie instancje.

Pozwana zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi naruszenie:

- art. 233 k.p.c., poprzez brak wszechstronnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz dokonanie dowolnej, zamiast swobodnej oceny dowodów,

a w szczególności polegającej na przyjęciu, że powódka udowodniła, iż jest wdową po osobie zatrudnionej w przedsiębiorstwie górniczym, która jako emeryt faktycznie pobierający emeryturę posiadała prawo do deputatu węglowego z przedsiębiorstwa górniczego w rozumieniu ustawy pomimo, iż okoliczności te nie wynikały z jakiegokolwiek dowodu przeprowadzonego w sprawie, a jedynie z gołosłownych twierdzeń powoda,

- art. 2 pkt 1 oraz art. 5, ust. 3, pkt 1 ustawy z dnia 12 października 2017r.

o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla, poprzez uznanie powódki za osobę uprawnioną do rekompensaty w rozumieniu tego przepisu

w sytuacji, w której powódka nie przedłożyła wraz z wnioskiem o rekompensatę dokumentów potwierdzających uprawnienia do żądanego świadczenia

- art. 2 pkt 1 oraz art. 5, ust. 3, pkt 1 wyżej powołanej ustawy, poprzez uznanie powódki za osobę uprawnioną do rekompensaty w rozumieniu tego przepisu w sytuacji,

w której powódka nie udowodniła spełnienia przez nią przesłanek posiadania prawa do deputatu węglowego z przedsiębiorstwa górniczego w rozumieniu ustawy w trakcie pobierania emerytury, a więc nie wykazała, że jest osobą uprawnioną w rozumieniu powołanego przepisu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie.

Wyrok Sądu Rejonowego odpowiada prawu.

Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. a) ustawy osobą uprawnioną do rekompensaty jest:

a) emeryt (rencista) mający ustalone prawo do emerytury (renty z tytułu niezdolności do pracy), i pobierający to świadczenie,

b) emeryt (rencista) uprawniony w trakcie pobierania emerytury (renty) do bezpłatnego węgla na podstawie układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym,

c) emeryt (rencista), który został pozbawiony prawa do bezpłatnego węgla, bowiem układy zbiorowe pracy, porozumienia lub inne regulacje utraciły moc przed dniem 24 października 2017 roku (dzień następujący po dniu wejścia

w życie ustawy), na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

Zmarły mąż powódki był uprawniony do deputatu węglowego. Przeszedł on na emeryturę w roku 1969. Natomiast powódka była uprawniona do węgla deputatowego po zmarłym mężu, który pobierała do roku 2014 (k.28 i 82).

Bezsporna między stronami jest okoliczność, że Kopalnia (...) w R. wchodziła w skład (...) Spółki Akcyjnej w K., gdzie obowiązywało porozumienie zawarte w dniu 20 grudnia 2004r. pomiędzy zarządem (...) Spółki Akcyjnej w K. a organizacjami związków zawodowych. Na podstawie porozumienia z 20 grudnia 2004r. zmarły mąż powódki, a następnie powódka, wobec spełnienia przesłanek, byli uprawnieni do bezpłatnego węgla. (...) Spółka Akcyjna w K. pozbawiła emerytów, rencistów i innych uprawnionych osób prawa do bezpłatnego węgla, poczynając od dnia 1 stycznia 2015r.

Dotychczasowe rozważania wskazują, że zmarły mąż powódki spełnia przesłanki do rekompensaty, bowiem posiadał prawo do emerytury, pobierał to świadczenie,

i w trakcie jego pobierania świadczenia emerytalnego posiadał prawo do bezpłatnego węgla na podstawie regulacji, która utraciła moc na skutek dokonanej wypowiedzenia.

Zgodnie z art. 2 pkt 1 lit. b) ustawy prawo do rekompensaty posiada także wdowa mająca ustalone prawo do renty rodzinnej po emerycie, o którym mowa w art. 2 pkt 1 lit. a) ustawy. Wbrew twierdzeniom apelującej, powódka nie musi

ani posiadać prawa do deputatu węglowego, ani pobierać deputatu węglowego. Wdowa winna wykazać, że pobiera rentę rodzinną po osobie, o której stanowi art. 2 pkt 1 lit. a) ustawy.

Powódka do pozwu dołączyła decyzję potwierdzającą jej prawo do renty rodzinnej po zmarłym mężu (k.7-8). W toku procesu przedłożyła natomiast zaświadczenia z (...) Oddział w R. (k.27), że od 30 września 1988r. na stałe, jest uprawniona do renty rodzinnej po zmarłym mężu, który w okresie od 17 maja 1966r. do 30 września 1988r., pobierał emeryturę górniczą.

Powódka dostarczyła też zaświadczenie potwierdzające że jako rencistka po zmarłym emerycie górniczym T. N. pobierała do roku 2014, deputat węglowy. Z kolei z zaświadczenia organu rentowego wynika, że T. N., w latach 1966 – 1988 uprawniony był do emerytury górniczej.

W związku z powyższym powódka posiada prawo do rekompensaty zgodnie z art. 2 pkt 1 lit. a) ustawy. Sąd Rejonowy nie naruszył normy prawnej zawartej w art. 2 pkt 1 ustawy. Sąd Rejonowy nie naruszył art. 233 k.p.c., art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c. Powódka wykazała, że posiada prawo do renty rodzinnej po zmarłym mężu, który w trakcie pobierania emerytury posiadał prawo do deputatu węglowego. Natomiast powódka uprawnienie to przejęła i faktycznie deputat ten do roku 2014, pobierała, ostatnio na mocy porozumienia z 20 grudnia 2004r., które utraciło moc wskutek wypowiedzenia przed dniem wejścia ustawy.

Na mocy art. 385 k.p.c. należało oddalić apelację jako bezzasadną.

(-) Sędzia del. Anna Capik-Pater (-) Sędzia Teresa Kalinka (spr.) (-) Sędzia Grzegorz Tyrka

Sędzia Przewodniczący Sędzia